

۲۰۲۳/۰۹/۰۲

عبدالقیوم میرزاده

زراعت و مالداري (بخش حيوانات گوشتي در افغانستان)

گاو

نام علمی: Bos taurus

آلمانی: Kuh

انگلیسی: Cow

گاو که نام علمی آن بوس تاوروس Bos taurus میباشد و بدون در نظر داشت جنسیت نر و ماده به آن Cattle گفته میشود، از جمله پستانداران نشخوار کننده علف خور بوده و به صورت عموم انواع مختلف سرده آن بدون شاخ میباشند و همچنان انواع شاخدار و کوهان دار گاو نیز وجود دارند.

هم اکنون در جهان گاو هم به منظور زراعت و هم به خاطر تولید گوشت، شیر، چرم، کود حیوانی نگهداری میشود. گفته میشود ۱۰۵۰۰ سال پیش از امروز برای نخستین بار انسان ها گاو را در نواحی شمال آفریقا، جنوب غرب آسیا و هندوستان اهلی ساختند.

بر اساس یافته های باستان شناسان و زیست شناسان انسانها در اهداف نخستین گاو را به غرض جلوگیری از تلف شدن زراعت شان اسیر ساختند و بعد از اهلی ساختن از آن غرض حمل و نقل استفاده میکردند. اکنون نظر به احصایه های تخمینی سازمان های بین المللی حدود ۱،۴ میلیارد راس گاو در جهان وجود دارد و نسل آن روز تا روز بهبود میابد.

گاو ها بدون تأثیر حرارت و برودت در تمام فصول سال توانایی تولید مثل را دارند. گاو ها معمولاً مدت ۹ ماه زمان بارداری دارند و معمولاً یک گوساله به دنیا می آورند. در مقیاس جهانی تا کنون دو فیصد احتمال تولید مثل با اشکال دو گانگی و چند گانگی نیز در میان گاو ها وجود داشته است. گوساله های ماده یا ماد گاو ها با در نظر داشت شرایط محیطی و سیستم تغذیه به صورت عموم بعد از ده ماهگی تا دو سالگی توانایی تولید مثل و شیر دهی را پیدا میکنند و به طور اوسط هر بیست و یک روز آماده پذیرش حیوان نر یا نرگاو میگردد. گاو ها در حالات طبیعی بین بیست تا بیست و پنج سال عمر میکنند.

در جهان حدود پنجاه فیصد محصولات گوشتی از گاو تأمین میشود. همچنان از طریق تولید شیر، پنیر، ماست و مسکه و سایر لبنیات نقش بسیار پررنگی در اقتصاد جهانی ایفاء میکند.

در همه فرهنگ ها گاو از اهمیت خاص برخوردار بوده و در فرهنگ هندو همچنان موجود مقدس و قابل احترام شمرده میشود.

در افغانستان مالداري از اهمیت فراوان برخوردار بوده و در بخش مالداري، نگهداشت گاو به صورت اخص بنابر اینکه توسط گاو بیشترین کار زراعت چون قلبه، ماله، میده کردن خرمن و بسا موارد دیگر زراعتی از اهمیت استثنایی برخوردار میباشد. زیرا بر اساس احصائیه های رسمی هشتاد فیصد مردم به زراعت اشتغال دارند. بدین ملحوظ نگهداشت

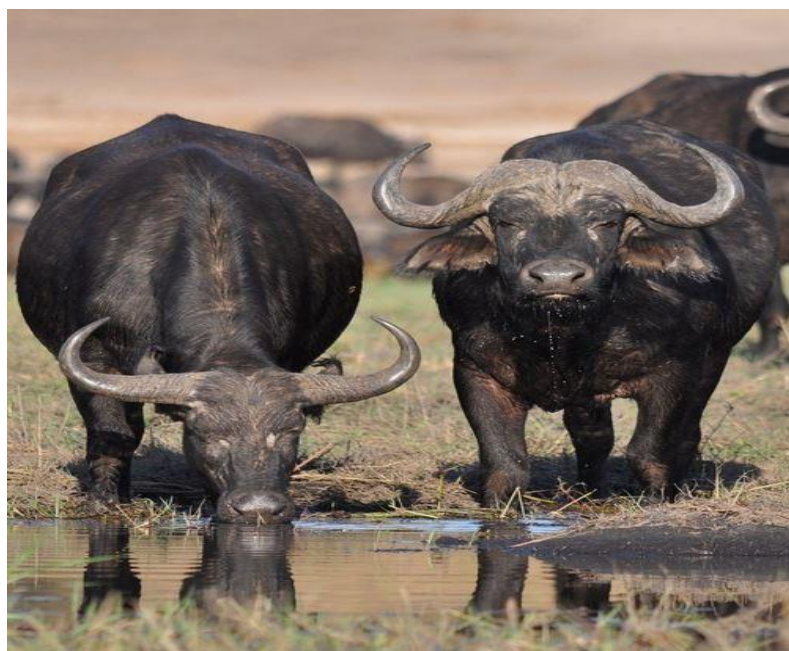
گاو یا گاوداری مستلزم معاونت، حمایت و نظارت دایمی میباشد. هکذا گاو در تولید گوشت، شیر، محصولات شیری چون پنیر، مسکه، چکه، تولید چرم و روده که از اقلام عمده صنعت داخلی و صادرات میباشد، نقش با اهمیتی را ایفا میکند. قابل تذکر است که امور مالداري خاصاً نگهداشت و پرورش گاو و تولید شیر و محصولات شیری بیشترین بوسیله زنان پیشبرده میشود.

در بخش مالداري خاصاً گاوداري منحيث منبع شیر و گوشت آنچه از اهميت بسیار بزرگ برخوردار میباشد عبارت است از غذا یا آذوقه این حیوان مفید اقتصادی میباشد.

غذای گاوها در افغانستان بیشتر برگ ساقه و تخم غله جات گندم جو جواري جودر علوفه جات اعم از برگ وساقه و تخم ارزن، برگ لبلبو رشقه، جواري، حبوبات از قبیل لوبیا نخود ماش، شبدر (شفتل) شاخل، ساقه انواع لوبیا ها و پلی ها و ممپلی وتعداد از سبزه ها برگ ساقه وریشه گیاهای طبیعی می باشد. البته که دهقانان قسمت مورد نیاز محصولات نباتی را برای خود نگه داشته وبقیه را به حیوانات خانگی و گاو های خود می دهند. علاوه براین حیوانات ضرورت به منرال ها چون کلسیم، نمک و ویتامین ها وانزایم ها دارند. گاو های غیر فارمی که معمولاً دهقانان و روستا نشینان نگهدارند مدت ده ماه از چراگاه ها طبیعی تغذیه میکنند و در دو ماه سرد زمستان در طویله ها و محلات مناسب نسبتاً گرم نگهداری میشوند و علوفه چون رشقه، رشقه مخلوط با سایر علوفه ها بنام بیده و دُرشته، نان قاق و کنجاره تغذیه میگردد.

در افغانستان هم در فارم های مالداري و هم دهقانان و روستا نشینان انواع عیدیه از گاو ها را غرض تولید شیر و محصولات شیری و هم تولید گوشت نگهداری میکنند که بصورت عموم عبارت اند از:

گاو میش با جثه بسیار بزرگ که بین ۴۰۰ تا ۷۰۰ کیلو گرام وزن دارد و بیشتر در ولایات ننگرهار، کنر، پکتیکا، خوست، قندهار و هلمند نگهداری میشوند.

عکس گاومیش

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

گاو کابلی جنه کوچتر داشته وزن آن بین ۳۰۰ تا ششصد کیلو گرام بوده و در اکثر ولایات افغانستان بوفرت نگهداری میشود.

عکس گاو کابلی

گاو قندهاری (کندهاری) با جنه بسیار بزرگ و فربه بین ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ کیلو گرام وزن دارند. منشأ اصلی این نوع گاو ها از ولایت کندهار بوده و یکی از قدیمی ترین نسل گاو در افغانستان میباشد. مردم و مالداران در زون های جنوب و غرب کشور بصورت عموم همین نسل گاو را نگهداری میکنند زیرا این نسل گاو ها با شرایط محیطی افغانستان خود را وفق داده و در برابر بسیاری از امراض حیوانی مروج در افغانستان مقاومت بالا دارد. خوشبختانه در سالهای اخیر این نسل گاو ها تحت مطالعه و تحقیقات فنی مالدارانی قرار گرفته و قرار براین است تا ظرفیت تولیدی و جنتیکی این نوع گاو ها بالا برده شود، تا مالداران با استفاده از روش ها و میتود های علمی در پرورش و نگهداشت این حیوان کوشا باشند و منفعت بیشتر ببرند.

عکس گاو قندهاری

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

غزگاو که نام علمی آن بوس گرونیس *Bos grunniens* بوده، این نوع گاو ها موهای دراز داشته و دم موی دار اسب مانند دارند و انواع مختلف آن رامالداران ترکمن و تاجیک ساحات شمال و شمال شرق و بلندی های پامیر افغانستان نگهدارند و بیشتر برای بارکشی و شیر و تولید گوشت پرورش میابند. وزن این غزگاو ها بین ۳۰۰ تا ۱۰۰۰ کیلو گرام میباشد و انواع بزرگ آنان ارتفاع تا دو متر میداشته باشند.

عکس غزگاو پامیری

گاو کنری با جثه لاغرتر از سایر نسل های گاو معمول در افغانستان برنگهای خرمایی، قهوه ای و سرخگونه بوده، مبدأ تکثر این نوع گاو ولایت کنر و ساحات شرق افغانستان گفته شده است. اما این نوع گاو ها مانند گاو قندهاری با شرایط محیطی افغانستان خاصاً مناطق گرمسیر و کوهستانات سازگار بوده و مالداران آنرا بهترین گزینه هم برای تولید شیر و هم تولید گوشت می‌شمارند. این نوع گاو بیشتر در ولایات کنر، ننگرهار، بدخشان، نورستان، پنجشیر، بامیان و غور افغانستان به وفرت یافت میشود. وزن این گاو ها از ۱۵۰ تا ۳۰۰ کیلو گرام میباشد.

عکس گاو کنری

گاو زابلی یا گاو سیستانی از نوع گاو های کوهان داربرنگ سیاه بوده و در بسا موارد رنگهای سیاه سفید و یا ابلق نیز میداشته باشند. مالداران مناطق سیستان و بلوچان بیشتر آنرا نگهدارند. این نوع گاو ها جثه بسیار بزرگ داشت و گوساله های آن تا چهارصد کیلو وزن داشته و بسیار با سرعت فربه میگردند و همچنان با شرایط محیطی گرم و خشک صحرایی سازگاری داشته و تحمل کم آبی را دارند.

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند

عکس گاو کوهان دارزابلی یا سیستانی

همچنان در افغانستان گاو های نوع شان خن سری و گاو های وارداتی بنامهای نیو جرسی هولشتین، فریسین و بران سویس که در میان مردم بیشتر بنام گاو های زراعتی معروف تا ۱۰۰۰ کیلو گرام وزن میداشته باشند. بر پایه آخرین ارقام اداره مرکزی احصاییه افغانستان در سال ۱۳۹۹ در کشور ما حدود ۷ میلیون سیصد هزار فرد گاو، ۱۶۲۴۰ فرد غرگاو، ۹۷۱۰ فرد گاو میش موجود بود. گاو داری در افغانستان تاریخچه طولانی دارد.

عکس گاو شیری هولشتین

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند